

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Strahovito neurje nad Atlantskim oceanom

Nad oceanom, Anglijo ter severozapadno Evropo divja že več dni silen orkan, ki je povzročil obilo škode in zahteval mnogo človeških žrtev — Vsi parniki na odprtem morju so v nevarnosti

— London, 26. novembra. Že pet dni razsaja nad Anglijo, vso zapadno in severno Evropo in Atlantskim oceanom silno neurje. Vsi parniki, ki jih je neurje zalotilo na odprtem morju, so več ali manj v nevarnosti, da se potopijo. Večina ladij, ki so se mudile v bližini obale, se je zateklo v najbližje luke, ki so zaradi tega prenatrpane. Z vseh strani pa neprestano prihajajo brezvični klici ponesrečenih ladij na pomoč. Pristaniške oblasti ob angleški in francoski obali so organizirale velikopotezno reševalno službo, pri kateri sodelujejo tudi vojne ladje. Po dosedanjih vesteh se je potopilo večje število manjših ribiških in tovornih parnikov, pa tudi več velikih parnikov, ki so jih zlozgodilo. V bližini alžirske obale se je ponesrečil nek italijanski parnik, pri čemur je utonilo 12 mož posadke s kapitanom vred. Potnike in ostalo posadko je rešila neka nemška ladija.

Neurje povzroča tudi na kopnem velike nevarnosti. V Angliji je v neredu ves promet, ker so neprestano nalivom sledile poplave, ki so na mnogih krajih tako poškodovale železniško progo, da je mestoma promet popolnoma ustavljen. Telefonsko omrežje je

mного trpelo in so cele pokrajine odrezane od ostalega sveta.

Tudi v mestu samem je povzročil vihar na hišah in javnih napravah obilo škode. Promet cestne in podzemeljske železnice je zelo oviran. V nižje ležečih delih ob Temsi je voda vdrla v hiše in poplavlila cele ulice. V lukah počiva skoraj vse delo, ker parniki ne morejo odpluti.

— Pariz, 26. novembra. Nad Francijo in ob francoski obali razsaja že dva dni strahovito neurje. Parniki prihajajo v luke z velikimi zamudami, odhod parnikov pa je sploh nemogoč, ker so luke tako natrpane, da je vsako manevriranje izključeno. Mnogo parnikov, ki so še na poti, kliče nujno na pomoč. V bližini alžirske obale se je ponesrečil nek italijanski parnik, pri čemur je utonilo 12 mož posadke s kapitanom vred. Potnike in ostalo posadko je rešila neka nemška ladija.

— Pariz, 26. novembra. Pri Alžiru se je ponesrečil italijanski potniški parnik «Cesarea». Ko je bil oddaljen kakih 10 milj od obale, ga je strahovito orkan vrzel ob neko pečino, pri čemur je do bil parnik v spodnjem delu veliko udarjen, skozi katero je začela naglo udi-

rati voda v notranje prostore. Potnike so z največjim naporom spravili v rešilne čolne. Predno se je mogel rešiti kapitan z zadnjim ostankom posadke v čoln, se je parnik potopil in potegnil 15 mož v hladni grob.

Parnik «La Coubre» kliče od 1. zjutraj neprestano na pomoč. Odposlanih je bilo več brzoparnikov, ki pa ponesrečene ladje doslej še niso mogli najti. Ladji se je zlomilo krnilo, tako da je postala igrača razdivjanega elementa. Tudi italijanski parnik «Baldoni» pošila od 8. ure zjutraj SOS klice. Pri Capmajorju se je ponesrečilo več tovornih parnikov, ki so skušali drug drugemu priložiti na pomoč. V mornariških krogih zatrjujejo, da tako dolgotrajno neurje že več let ni bilo.

— London, 26. nov. Na Atlantskem oceanu divja strahovito neurje. Parnik «Pensylvania» je moral hiteti na pomoč nemškemu tovornemu parniku «Herrenwijk», ki se je potapljaj. Na pomoč je prišel tudi angleški parnik «Regina», na čigar krovu je tudi angleški zunanji minister Chamberlain. Danski parnik «Estoni» je rešil šest mož posadke «Herrenwika», zaradi vedno večjega viharja in teme pa ni mogel nadaljevati rešilne akcije.

Klerikalna bojazen pred ljudsko sodbo

Zatiranje svobode tiska in zborovanja. — Včeraj so skušali klerikalci s pomočjo policije o nemogočiti tri shode nasprotnikov sedanjega režima. — Klerikalci ne dovoljujejo niti javnih zborovanj obrtnikov.

Pretekli teden so zagrebški listi objavili z ozirom na pisavo beograjskega tiska, da preganja vlada samo beograjske liste, statistiko zaplem pred 20. junijem in pozneje. Po tej statistiki je bilo pred 20. junijem v Zagrebu samo 42 konfiskacij, dočim jih je bilo v kratki dobi 4 mesecev po 20. juniju nič manj kakor 197. Zaplenjenih je bilo 120 dnevnikov in 77 tednikov, dočim je bilo v Beogradu v istem času samo 10 zaplem.

Isto tako je znano, da je vlada po umoru Pavla Radića in dr. Giure Basarića zaplenila celo smrtno oznanilo, ki ga je izdal klub poslancev KDK, dočim ni smatrala prej za potrebno zapleniti beograjskega «Jedinstva», ki je odkrito pozivalo k umoru St. Radića in Sv. Pribečevića. Da, dr. Korošec je celo smatral za potrebno, da je odredi kazensko preganjanje vdove pokojnega St. Radića zaradi njenega pisma na Društvo narodov. To je bilo vse zadoščenje, ki ga je dala sedanja vlada pristajem in sorodnikom hrvatskih mučenikov žrtev.

Svobodna beseda se zatira, kakor še nikdar prej. Tisk se preganja in celo «Slovenski narod» je bil prvič po prevratu pretekle dni zaplenjen zaradi stvari, ki so jih drugi listi lahko svobodno objavili tako v Beogradu, kakor v Zagrebu.

Vlada je šla še korak dalje. Sedaj je izdala prepovedovati shode, ki jih sicer izvajajo nasprotniki sedanjega režima. Da vlada skuša sedaj onemogočiti celo shode naših strokovnih in gospodarskih organizacij. Tako je za včeraj napovedovala «Društvo obrtnikov za radovljiški kraj» protestni shod na Bledu proti pogubni davčni politiki SLS tako v ljubljanski oblasti skupščini, kakor tudi v Beogradu. Vlada ni dopustila tega shoda ter se je smel vršiti v informativni sestanki. Navzoči sreski pogovar se je skliceval na neke formalnosti po društvenem zakonu iz l. 1876. in celo na § 14. zakona o zaščiti države. Na svojem javnem shodu so obrtniki hoteli predvsem protestirati proti nanovo uvedenim oblastnim davčnim.

Istočasno je litjsko sresko poglavarstvo prepovedalo protestna shoda v Hotiču in Zagradcu proti sklepu klerikalne večine v ljubljanski oblasti skupščini, da se naj obišli Hotič in Konj priključiti Litiji proti volji večine tamošnje prebivalstva. Tudi tu se je zastopnik oblasti skliceval na društveni zakon iz l. 1867. in na § 14. zakona o zaščiti države, čeprav je šlo predvsem za vprašanje čisto lokalnega pomena. Orožništvo je dobilo celo nalog, naj obvesti pre-

bivalstvo, da sta shoda prepovedana in v Litiji ter v Hotiču je bilo včeraj po maši celo uradno objavljeno, da se shoda ne bosta vršila.

Kakor se vidi, je policijski aparat popolnoma v službi dr. Koroševe stranke. Klerikalci imajo pač pogum nalagati nove davke, nima pa poguma zagovarjati jih pred ljudstvom in zato prepovedujejo s pomočjo policije javne ljudske shode. Beseda našega ljudstva ne sme priti do izraza, tisti, ki so proti sedanjemu pogubnemu in našemu narodnemu gospodarstvu ter državi škodljivemu režimu, imajo samo še pravico plačevanja, ne pa kritike.

Režim se mora počutiti na zelo slabih nogah, ko posega po policijskih ukrepih, da preprečuje kritiko svojega dela. Vsekakor mora imeti slabo vest in se mora zavedati svoje krivde, ker se je ne upa zagovarjati pred ljudstvom.

Svoboda besede in tiska se omejuje s policijskimi šikanami, ker se nosilci sedanjega režima ne upajo stopiti pred ljudstvo in njegovo sodbo. To je tudi vzrok, zakaj nečesto pristati na svobodne volitve pod nevtralno vlado, ki naj bi bile začetek likvidacije spora med prečasnimi in srbijskimi kralji. Ako bi bila po umoru hrvatskih poslancev razpuščena sedanja Narodna skupščina, ki ničesar ne dela kljub temu, da je opozicija v njej zmanjšana na minimum, bi bile nove volitve že lahko končane in danes bi lahko živeli vsaj v deloma normalnih razmerah.

Predstavniki sedanjega režima se boje ljudske sodbe in zato ne sme priti ljudstvo do besede. Klerikalizem, ki ima svojega predstavnika na najvišjem mestu državne uprave, se je pokazal povsem takega, kakršni je po svojem bistvu. Črna nazadnjaštvo praznuje v polnem razmahu svoje orgije.

Hudo pa se motijo njegovi predstavniki in zagovorniki, ako menijo, da se bodo ljudski sodbi izognili. Čim dalje se ji bodo izogibali, tem težje posledice bodo morali občutiti. Delati ne bodo morali samo enkrat, ampak dvojno pokoro, in takrat bo njihov kes prepozno.

Ako je klerikalcem prav tako, je nam tudi, samo izgovarjajo naj se ne, da delajo za državo in njene koristi. Država je ljudstvo, je narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, in njihovi drugi. Če mislijo klerikalni voditelji, da se more svoboda ljudstva trajno zatreti, se bodo pač morali prepričati o nasprotnem, kajti sodbi ljudstva se ne bodo izognili.

Nova motorna brizgalna prostovoljnih gasilcev

Ljubljana, 26. novembra.

Ljubljansko prostovoljno gasilstvo se počasi približuje svojemu cilju. Danes je namreč prispela v Ljubljano nova, povsem moderna brizgalna, za katero je društvo leta in leta zbiral prispevke in ki je bila res že nujno potrebna. Nova motorna brizgalna je izdelek slovitih avtomobilskih tvornic «Austro-Fiat». Naročena in izdelana je bila v Linzu v Avstriji, kjer se je z družbo pogajal pred meseci občinski svetnik in načelnik prostovoljnega gasilstva g. Josip Turk. Brizgalna je veljala 230.000 Din.

Brizgalna je najmodernejša opremljena, razpolaga z izredno močnim motorjem in ima prostora najmanj za 16 mož. Opremljena je z vsemi tehničnimi pripomočki in ima na razpolago agregat. Motor deluje tako močno, da meče vodne curke nad 60 metrov visoko. Prostovoljnemu gasilstvu odslej tudi trubač ne bo potreben, kajti avto ima hupo, ki daje izredno močne požarne signale. Avto je rdeč pleskan, in napravi zelo soliden vtis.

Kot rečeno je nova motorna brizgalna dobrodošla prostovoljnemu gasilstvu, a še bolj ljubljanskemu prebivalstvu, kajti v primeru večjega požara v Ljubljani motorna brizgalna poklicnega gasilstva sama najbrž ne bi zadoščala. Tako pa jo lahko nova brizgalna razbremeni in v slučaju, da se pokvari, celo nadomesti.

Avto, ki je veljal skoraj četrt milijona Din, je odšel v petek iz Linca in je prispel danes v Ljubljano Radi silnih nalivov in razmočenih ter blatnih cest so morali namreč vozniki večkrat prekiniti. Danes je motorna brizgalna razstavljena v veži Mestnega doma in si jo lahko vsakdo ogleda.

Končno naj še omenimo, da motorna brizgalna ne ni popolnoma plačana. Nekaj so nabrali marljivi in požrtvovalni gasilci,

mного je prispevala mestna občina, vendar vse to še ne zadošča za kritje stroškov. Zato bodo prostovoljni gasilci še apelirali na Ljubljančane, v čijih interesu je bila pač kupljena in preprčani smo, da se bo Ljubljana društvu za njegovo nesebično delo primerno oddolžila.

Žrebanje drž. razredne loterije

Združna hranilnica r. z. o. z. v Ljubljani sporoča, da so bili danes dopolne izžrebanji sledeči večji dobitki:

200.000 Din št. 63.145.
30.000 Din št. 110.211.
20.000 Din št. 106.739.
4.000 Din št. 12.753, 20.004, 29.468, 74.155, 75.465, 87.378, 119.129.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 0—22.845, Berlin 13.55—13.58 (13.565), Bruselj 0—7.911, Budimpešta 9.90—9.93 (9.915), Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.985—8.015 (8.—), London 275.53—276.33 (275.93), Newyork 56.79—56.99 (56.89), Pariz 221.35—223.35 (222.35), Praga 168.25—169.05 (168.65), Trst 297.03—299.03 (298.03). Efekti: Celjska 158—0, Ljubljanska kreditna 128—128 (128), Pražedniona 920—0, Kreditni zavod 175—0, Veveč 110—0, Ruše 260—280, Stavbna 56—0, Sešir 105—0. Les: Tendencja nespremenjena. Zaključena sta bila 2 v. g. hrastovih podne. Deželnih pridelki: Tendencja za žito nespremenjena. Zaključeni so bili 3 v. g. moke.

Zagrebska borza.

Devize: Dunaj 800, Berlin 13.565, Budimpešta 9.915, London 275.73, Milan 298.37, Newyork 56.89, Pariz 222.37, Praga 168.65, Curih 1095.6, Efekti: Voja škoda 439.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.125, Berlin 123.75, Newyork 519.15, London 25.185, Pariz 20.29, Milan 27.195, Praga 15.385, Budimpešta 93.55, Dunaj 73.

Kritično stanje bolezni angleškega kralja

Tekom včerajšnjega dne se je bolezen zelo poslabšala, tako da se zdravniki boje katastrofe. — Danes bo nastopila kriza. Vznemirjenje v Londonu.

— London, 26. novembra. Zdravstveno stanje angleškega kralja Jurija se je tekom včerajšnjega dne tako poslabšalo, da so se zdravniki bali najhujšega. Vročina je narasla na 39.5. Kralj je mestoma izgubil zavest. Vsi člani kraljeve rodbine, ki se mude v Londonu, so bili zbrani v bolniški sobi. V vseh cerkvah so se opravljale molitve za kraljevo zdravje. Princu waleskemu, ki se mudi na potovanju po Afriki, je bila odposlana brzjavka s pozivom, naj se takoj vrne, ker se je bati najhujšega.

Tudi vso noč od nedelje na ponedeljek je prebil kralj zelo nemirno. Zdravniki si neprestano prizadevajo, da bi odpravili vročino. Pljučnica se je razširila tudi na desno krilo pljuč. Ker je kralj že pred par leti zbolel na pljučnici, je njegova odpornost proti tej bo-

lezni znatno zmanjšana. Tudi srce je zelo oslabevalo, radi česar so mu morali dati injekcije.

Davi je bolnik nekoliko zadremal, vendar pa bo glavna kriza nastopila šele tekom današnjega dne. Ob bolnikovi postelji je neprestano zbranih pet zdravnikov. Do 10. dopoldne ni bil izdan nikak bulletin, da bi se prebivalstvo po nepotrebnem ne razburilo. V kraljevski palači neprestano prihajajo in odhajajo visoki dostojanstveniki in tudi diplomati, ki se informirajo o kraljevem zdravju.

— Beograd, 26. novembra. Po vestih, ki so danes dopoldne prispеле iz Londona, se je zdravstveno stanje kuma našega kralja, angleškega kralja Jurija V. tekom minule noči silno poslabšalo. Batj se je katastrofe.

Načrt zakona o pobijanju korupcije

— Beograd, 26. novembra. Danes dopoldne je imel sejo ministrski odbor, ki razpravlja o zakonu za pobijanje korupcije. Seje se je udeležil tudi demokratski poslanec Pečić, ki je zakon izdelal. Odbor je zakonski predlog odobril in ga bo predložil na prvi prihodnji seji ministrskemu svetu.

Znižanje tramvajskih cen v Zagrebu

Zagreb, 26. novembra. Danes od 11. do 13.15 se je vršila izredna seja občinskega sveta, ki je razpravljala o nekaterih nujnih komunalnih zadevah. Med drugim je bilo sklenjeno, da bo mestna občina še nadalje pobirala državne neposredne davke proti dogovorjeni odškodnini. Nadalje je bilo po daljši debati sklenjeno znatno znižanje tramvajskih cen.

Predznost zagrebških vlomilcev

Zagreb, 26. novembra. V pretekli noči je bilo vlomljeno v poslovne prostore Udruge javnih činovnikov, kjer so vlomilci navrtali v veliki blagajni pol metra dolgo odprtino. K sreči so našli v blagajni samo 252 Din. Vlomilci so v bližnji trgovini nato pili žganje in vino, jedli salame ter odnesli s seboj večjo količino blaga.

Razdor med bavarškimi „patrioti“

Moskva, 26. novembra. Stalin je imel na zornost razdor v patriotski zvezi. Predsedstvo bavarske zveze bojnikov je sklenilo izstopiti iz združenih patriotskih organizacij Bavarske. Ta zveza šteje nad 300.000 članov in pripada patriotskim organizacijam od l. 1922 dalje. Vzrok za ta sklep leži v sporu med patriotsko zvezo in bavarsko zvezo bojnikov, ki se ni hotela udeležiti manifestacije patriotskih organizacij ob proslavi novembarske revolucije 1. novembra t. l. Predsedstvo zveze bojnikov zastopa stališče, da je zveza nepolitična in se mora oziirati na svoje levičarsko orijentirane člane.

Stavbna katastrofa v Budimpešti

Budimpešta, 26. novembra. Pri novi zgradbi se je zrušil oder. Devet delavcev in delav je padlo z višine drugega nadstropja na tla. Osem jih je bilo težko ranjenih.

Znižanje carine v Nemčiji
Berlin, 26. novembra. Nemški državni svet je odobril znižanje 141 carinskih postavk. Ta odlok se spravlja v zvezo z združnimi sklepi svetovne trgovinske konference v Ženevi za odpravo mednarodnih trgovinskih ovir.

Drobiz z vseh strani

Nanking, 26. novembra. Tu je bila podpisana belgijsko-kitajska trgovinska pogodba.

Pariz, 26. novembra. Tu je bila aretiranih 7 Italijanov, ki so obtoženi, da so na deblu potvarjali potne liste.

Berlin, 26. novembra. Jesenska konferenca madžarskih školv je sklenila, da se bodo izdajali pastirski listi v pretežno nemških občinah v nemškem in madžarskem jeziku. (Kaj pa Slovaki? Op. ured.)

Današnja seja Narodne skupščine

Zopet slaba udeležba vladnih poslancev. — Glavna kontrola odklonila vizum za stroške občinskih volitev v Bosni. — Narodna skupščina odide najbrž še ta teden na božične počitnice

— Beograd, 26. novembra. Po desetdnevnom odmoru se je danes zopet sestala Narodna skupščina k seji, ki pa je bila po rešitvi raznih formalnosti že po polurnem trajanju zopet zaključena. Udeležilo pa se je tudi seje tako malo poslancev, da je bil predsednik prisiljen odrediti prozivko, da je mogel ugotoviti, ali je seja sploh sklepčna.

Po otvoritvi seje je zahteval besedo k zapisniku zemljoradnik Novica Šaulić, ki je najprej grajal netočno sestavljen zapisnik, nato pa podvrnil kritiki nedelavnosti vlade in Narodne skupščine. Naglašal je, da narod in država nimata od take Narodne skupščine nikake koristi. Narod ječ v največji bedi in nadlogi. Narodno skupščino pa vlada pošilja neprestano na počitnice. Narod je pričakoval, da bo Narodna skupščina po enoletnem prepričanju in nedelavnosti končno vendarle pričela delati, toda razmere v skupščini postajajo od dne do dne slabše.

Vladna večina je zapisnik sprejela brez ugovora. Predsednik je nato poročal o raznih tekočih zadevah. Med drugim je sporočil, da je glavna kontrola odklonila vizum za 702.000 Din, ki jih je vlada potrošila «za organizacijo občinskih volitev v Bosni in Hercegovini». Ker je bilo v dvorani navzočih komaj 30 do 40 poslancev, je predsednik odredil prozivko. Skupščinski služitelji so naglo poiskali po klubih

posamezne poslance in jih pozvali v dvorano, kjer se je zbralo vsega 137 poslancev.

Predsednik je nato prečital interpelacijo Nastasa Petrovića na ministrskega predsednika glede znanega nastopa ministra ver. Dragice Cvetkovića v Nišu in Prokuplju. Minister pravde zahteva izročitev davidovičevskega poslanca dr. Novakovića radi obtožbe poverbe. Minister za narodno zdravje je predložil Narodni skupščini zakonski predlog osnovanja fonda za sanacijo sela, za pobijanje kužnih bolezni in za organizacijo higijenske službe.

Skupščina bi bila morala nato preiti na dnevni red, vendar pa je predsednik sejo takoj zaključil in pozval poslance, naj se udeležijo parastosu za pokojnim podpredsednikom Narodne skupščine Agatonovičem.

Beograd, 26. novembra. Po seji Narodne skupščine se je vršila dolgotrajna konferenca med ministrskim predsednikom dr. Korošcem, predsednikom Narodne skupščine Ljiljo Mihajlovičem in predsednikom radikalnega kluba Veljo Vukičevićem. Kakor se zatrjuje iz vladnih krogov, so na konferenci razpravljali o ponovni odgoditvi Narodne skupščine. Po vladnem predlogu naj bi skupščina že v sredo ali četrtek odšla na božične počitnice, ki bi trajale do 20. januarja. Med tem časom naj bi finančni odbor rešil proračun. Narodna skupščina bi nato po kratkem zasedanju sprejela proračun, na kar bi pričelo definitivno reševanje državne krize.

Klerikalni davčni vijak na delu

Kako so klerikalci snedli dano besedo. — Ubijanje slovenske podjetnosti. — Klerikalci odpirajo vrata tuji konkurenci. — Uničevanje tujkega prometa in gostilničarskega stanu.

Predno so bile ustanovljene oblastne samouprave, so zaupniki SLS na svojem zborovanju v Celju sklenili, da se ne smejo naložiti nobena nova davčna bremena, tudi oblastne davščine ne, in da je treba predvsem poskrbeti, da bo država odstopila oblastnim samoupravam toliko svojih dohodkov, da bodo lahko krite svoje potrebe. Prav tako je predsednik ljubljanskega oblastnega odbora dr. Natlačen na prvi seji oblastne skupščine slovesno izjavil, da ne misli večina uvažati nobenih novih oblastnih davščin, ker Slovenija ne prenese nobene nove obremenitve več.

Vsakdo je pričakoval, da bo SLS po svojem vstopu v vlado, ki ga je utemeljevala baš s potrebo izgraditve in izpolnitve oblastnih samouprav, storila vse, da se državne finance toliko decentralizirajo, da bodo oblasti poleg poslov, ki so jih prevzele od države, dobile tudi zadosten del dohodkov, ki jih dobiva iz Slovenije. To pričakovanje je bilo tem bolj upravičeno, ker je SLS na shodih in v svojem časopisu, ko je bila v opoziciji, neprestano kričala o davčni preobremenjenosti, o izmuzgavanju Slovenije in njenem uboju.

Ta pričakovanja pa so prinesla samo razočaranja. Prvo, kar je storila klerikalna večina v slovenskih oblastnih skupščinah, je bilo, da je pričela uvažati nove davščine, k čemur je bila deloma prisiljena, ker delegacija SLS v Beogradu ni storila svoje dolžnosti, čeprav je zatrjevala po famoznem blejskem paktu in po zadnjih skupščinskih volitvah, da bo skrbelo za Slovenijo ne samo 20 klerikalnih poslancev, ampak tudi še 110 radikalov, s katerimi se je SLS zvezala na življenje in smrt.

Na eni strani je klerikalna delegacija napravila oblastnim samoupravam celo vrsto pasivnih ustanov, za katere bomo morali vedno plačevati, na drugi strani pa ni poskrbela za zadostni meri, da bi od države dobili vsaj toliko, kolikor bi bilo za njihovo smotno vzdrževanje potrebno.

Državna davčna bremena se s prenosom državnih poslov na oblastne samouprave niso prav nič zmanjšala. Nasprotno, državna uprava je v času klerikalne vlade iz Slovenije iztisnila še več, kakor v prejšnjih letih, s čemer je postalo uvažanje oblastnih davščin in njihovo povečanje na podlagi nekdanjih klerikalnih argumentov samih se bolj neupravičeno.

»Slovenec« trdi v zagovoru klerikalne davčne politike, da smo se približali izenačenju davkov na ta način, da so sedaj pričele plačevati več davkov tudi druge pokrajine. Zato sicer nima nobenih dokazov, ker jih tudi doprinese ne more, dejstvo pa je, da prebivalstvo v Sloveniji ni zahtevalo nivelizacije v plačevanju davkov na zgoraj, ampak navzdol, kar gre predvsem za to, da se preobremenitev Slovenije olajša.

Strinjamo se z njegovimi izjavami, da postane davčna zadeva resna, kadar se uporabljajo davčni dohodki napačno, kadar denar davkoplačevalcev ne pride do njih nazaj, če ostane davčni denar po večini vedno v eni pokrajini, ker morajo druge pokrajine polagoma ubožati. Zakaj, ako bi klerikalci, ki so v vladi, poskrbeli, da bi dobila Slovenija nazaj vsaj neznamen del tega, kar pobere državna davčna uprava v njej, bi ne bilo treba uvažati nobenih novih oblastnih davščin.

Prav zato, ker tega niso storili, mora po njihovem lastnem priznanju Slovenija ubožati. Če bi država dala kakih 100 ali 200 milijonov več na razpolago obema slovenskima oblastnim samoupravama, bi ne bilo treba uvažati nobenih novih davščin. To je prav lepo dokazal na zadnji proračunski seji ljubljanske oblastne skupščine posl. Mohorič, čegar strokovnjaki izjavljajo, da bi bil izmed klerikalne večine ovreči.

Izgovor, da bo denar, zbran iz oblastnih davščin, ostal doma in da se bo porabil izključno za domače potrebe, drži samo deloma. Vsako podjetje, pa naj bo to kmetско posestvo, trgovina, industrija ali obrt, more živeti in obstojati le dotlej, dokler more konkurirati s svojimi cenami. Kadar to ni več mogoče, mora propasti in mu ne pomagajo nobene umetne injekcije več. Kakor hitro se naši industriji in obrti povečajo produkcijske cene, ki niso več v skladu s splošnim gospodarskim položajem, morata neizogibno propasti, ker ju izpodrinejo tuji cenejši uvoženi predmeti. Na ta način se uniči domača podjetnost in postajajo eksploatacijski objekti tujega kapitala.

Naši izdatki odhajajo na tak način iz pokrajine, v kateri se mora ubožanje nedvomno povečati. Nikdar pa ne bo mogoče prisiliti, da bi ljudje rajši kupovali domače dražje proizvode, kakor cenejše tuje. Dokaz za to nam najbolje nudi priznanje klerikalne večine v ljubljanski oblastni skupščini, da podpijejo ljudje pri nas dve tretjini od drugod uvoženega vina, čeprav je znano, da nam vino domačih vinogradnikov preostaja. Davčna obremenitev sme torej iti samo tako daleč, da ne uničuje domače podjetnosti in produkcije, kar bi moral uveljaviti vsak pameten narodni gospodar, ker se drugače zmanjšujejo in uničujejo tudi davčni viri.

Smešen je tudi izgovor, s katerim klerikalci sedaj najraje manevrirajo, češ, da je večina oblastnih davščin prostovoljnega značaja. To ne drži niti glede naklade na vino, ki se ji sicer res lahko vsi izogemo na ta način, da ga ne bo nihče več pil. Mnenja smo pa, da bi bilo to oblastnemu odboru samemu najmanj ljubo, ker bi na ta način usahnili njegov največji vir in bi največji trpel zaradi tega tudi naš vinogradnik, ki se že itak zama zmanjšano konkurenco. Oblastne davščine na razna podjetja, obrt, trgovino, privatne uslužbenke, na potrošniško premoženje itd. pa se v nobenem oziru ne morejo proglašati kot prostovoljne davščine, ker se jim nihče ne more izogniti. In, ali morda mislijo klerikalci, da bo posebno ugodno vplivalo na tujski promet, ki je pri nas v Sloveniji glavni vir dohodkov narodnega gospodarstva, če bomo posebno obremenili gostilničarski stan in podražili njegove eksistenčne možnosti? Tujci gredo vedno tja, kjer ceneje žive.

Pošteno bi bilo, da bi SLS, ki ima svojega človeka za predsednika vlade, poskrbel, da bi dobili slovenski oblastni samoupravi del direktnih državnih davkov za kritje svojih potreb, da bi izposlovala vsaj vrtnitev onih avtonomnih doklad, ki smo jih plačali v Beograd, s čemer bi bile lahko krite vse potrebe doma. Dejstvo je, da tega doslej niso storili, da so našega davkoplačevalca samo ponovno obremenili. Vse njihovo opravičevanje oblastnih davščin je zato brez podlage.

Dva predrzna izsiljevalca pod ključem

Kako sta hotela vpokojeni major Ostojčič in odpuščeni uradnik Boltek opehariti tovarno za visoko odškodnino. — Isiljevanje se ni posrečilo.

Pred meseci je direkcija tovarne v Našicah odpustila nekega Slavka Bolteka zaradi nedostojnega vedenja. Odpuščen uradnik je kmalu dobil nameščenje pri agenturi Norddeutscher Lloyd. Pozabiti pa ni mogel svoje prejšnje službe in tudi ne direktorja, ki ga je odpustil. Ravnateljstvo tovarne ima svoje poslovne prostore na Mažuraničevem trgu v Zagrebu. Ravnatelj je dobil kmalu po odpustu uradnika Bolteka od njega grozilo pismo, v katerem mu grozi, da ga bo ogradil oblastem, ker ima v svojem podjetju ljudi, ki so nemški, madžarski in italijanski vojuni in da bo vse storil, da bo policija te ljudi pregnala iz naše države. Boltek je navedel tudi imena špijonov in je končal svoje grozilo pismo s pripombo, da bo miroval, če mu direktor pošlje do določenega termina večjo vsoto denarja. Jaz sem kavalir, je napisal Boltek, in prepuščam vam, da določite višino nagrade. Direktor Našičke tovarne dr. Bratanič seveda ni odgovoril do termina, kakor je zahteval Boltek. Kasneje mu je sporočil, da ga bo ogradil državnemu pravdniku, če se bo predrznil pisati mu še taka pisma. Nekaj mesecev nato je prišel k dr. Brataniču neki mož in se mu predstavil za majorja Aleksandra Ostojčiča. Bil je v civilni obleki. Povedal je direktorju zaupno, da je zvedel, da je bila proti njemu in nekaterim njegovim uradnikom vložena v Beogradu pri vojaško-politični oblasti ovadba zaradi vohunstva. Na podlagi te bodo njegovi uradniki najbrž izgnani iz naše države. Major je nadalje izjavil, da je med osumljenimi uradniki tudi neki njegov prijatelj, ki ni nameščen v tovarni. Zato, je rekel major, bom ovadbo uničil. Mesec dni pozneje je Ostojčič zopet posevil direktorja in mu pokazal prepis ovadbe in imena vseh spi-

jonaže osumljenih uradnikov njegove tovarne. Na seznamu je bilo okoli 50 uradnikov, ki naj bi bili izgnani iz države. Direktor je takoj ugotovil, da je med njimi samo pet takih, ki niso naši državljani. Ugotovil je tudi, da je pisava prepisa popolnoma slična pisavi v grozljivem pismu, ki ga je poslal pred meseci Boltek. Ko je majorja na to opozoril, je ta odšel z obljubo, da mu bo prinesel ovadbo v originalu. Nekaj tednov nato je Ostojčič res prišel k direktorju in mu pokazal ovadbo v originalu.

Direktor je takoj opazil, da je tudi to pisal odpuščeni Boltek. Ovadba je bila brez podpisa in tudi ni imela potrdila, da jo je sprejela kaka vojaška oblast. To je pisal Boltek, je vzkliznil direktor. Major mu je to potrdil s pripombo, da mu je Boltek dal polnomočje, da izkoristi ovadbo. Ko je direktor ogledoval Boltekov rokopis, je Ostojčič izvel iz aktovke več aktov, ki so bili prepisi cen blaga, kupcev tovarne itd. Te spise je Boltek ukradel v pisarni, ko je bil še nameščen v tovarni in jih je hotel vnovčiti pri konkurenčni tvrdki. Ostojčič je takoj izjavil, da prepusti vse te dokumente direktorju, če mu izplača za potne stroške v Beograd 22 tisoč Din ter ga namesti v beograjski podružnici z mesečno plačo 6 tisoč Din. Te dokumente sem dobil od neke visoke vojaške oblasti v Beogradu, je pripomnil Ostojčič, in jih morem izkoristiti, kakor me je volja. Direktor je majorja ogorčeno zavrnil in mu takoj povedal, da ga pod nobenim pogojem ne more namestiti pri svojem podjetju ter da bo takoj vložil proti Bolteku ovadbo. Major je direktorju svetoval, naj Bolteka ne ovadi, ker se bo zadovoljil z odškodnino. Poleg 22 tisoč Din potnih stroškov naj mu da še 30 do 40 tisoč Din odškodnine, pa bo vse v redu.

Direktor je takoj obvestil policijo, ki je nastavila v sobi pri direktorjevi pisarni detektive, ki so slišali vse razgovore isiljevalca. Ostojčič je namreč prišel vsak dan v direktorjevo pisarno in mu pretel, če mu ne izplača odškodnine. Direktor je izplačilo odlašal, češ, da nima še odobrenja svojih predstojnikov. Med tem je mogla policija zasledovati isiljevalca. Dne 23. t. m. je major Ostojčič zopet prišel v pisarno dr. Brataniča. V sobi slišan je bil detektiv, ki so slišali vsako besedo njegovega razgovora. Direktor je isiljevalcu izjavil, da je dobil dovoljenje, da izplača vsoto, ki jo je zahteval. Vprašal ga je še, kaj bi se zgodilo, če bi mu podjetje ne izplačalo odškodnine. Major Ostojčič je začel na dolgo in široko pripovedovati o vseh posledicah, ki bi nastale zaradi tega, kako bi bili tovarniški uradniki preganjani in izgnani iz državi, od česar bi imelo podjetje največ škode. Ravnatelj je nato podpisal ček za 62 tisoč Din, češ, da ne more dopustiti, da bi se preganjalo njegovo uradništvo. Major je zadovoljno vtaknil ček v žep in odšel. V veži so ga že čakali detektivi ter ga preiskali. Našli so ček in razne druge dokumente, s katerimi je hotel izkoristiti direktorja. Policija je takoj aretirala isiljevalca upokojenega majorja Ostojčiča in odpuščenega uradnika Bolteka ter ju izročila sodišču.

Potrebna ugotovitev

V informacijo javnosti smo v soboto objavili poročili upravnega odbora ljubljanske mestne elektrarne o dobavah za njeno razširjenje in socialno - političnega odseka ljubljanskega občinskega sveta o socialnem skrbstvu mestne občine, ki sta bili prečitani na zadnji občinski seji. Včerajšnji »Slovenec« nam napada, češ, da nismo povedali, da je prvo poročilo prečital član kluba obč. svetnikov SLS g. Orehek, drugo pa g. Krek, predsednik kluba občinskih svetnikov SLS. Ugotavljamo, da smo to že omenili v svojem poročilu o poteku občinske seje in da smo tedaj o obeh gospodih, ki ju navaja »Slovenec«, skoro več poročali, kakor pa užejeni »Slovenec« o celi seji občinskega sveta. Mi smo torej povedali, da sta g. Orehek in Krek podala poročili v imenu upravnega odbora mestne elektrarne in socialno - političnega odseka, ugotavljamo pa ob tej priliki tudi to, da onadva nista povedala, da so jima poročili sestavili mestni uradniki. H koncu naj ugotovimo tudi to, da občinska svetnika g. Orehek in Krek ne predstavljata v občinskem svetu samo sebe, temveč, da sta poročala na seji občinskega sveta ne v svojem, ampak v imenu upravnega odbora in soc. pol. odseka, v katerem imajo napredni občinski svetniki vsaj toliko besede, kakor obč. svetniki SLS. Le zato smo tudi objavili obe poročili, ker nas zasebno mnenje g. Orehka in Kreka pravi ne briga. Toliko jo pojasnilo, da ne bo kakke zamere. Sicer bi pa lahko »Slovenec« obe poročili objavil prej, kakor smo jih mi. V tem slučaju, bi se mu ne bilo treba pritoževati, da uporabljamo javno izražene izjave, kakor se nam zdi prav in ne farovski gospodi. Sicer bi pa priporočali »Slovencu« naj ne bo tako malenkosten in naj ne obeha imen svojih generalov na velik zvon. Lastna hvala se pod mizo valja.

Napredovanja v naši vojski in mornarici

Napredovali so v pehoti: za kapitane I. kl. kapitani II. kl. V. Kozjak, Silvester Kleč, J. Bah, Franjo Zaherl, Dragotin Žurek, Zvonimir Zupančič, Mihovil Žlimer, Dragotin Stencel, Anton Sproč, Izidor Pick, Vinko Cajnko, Franc Cigoj, Vilko Turk, Josip Serbec, Marko Težak, Aleksander Rup, Ivan Jug, Stepan Kolander, Ilija Sever, Adolf Gröbming, Dragotin Vosner, Stanislav Drakster, Ciril Rihter, dr. Ivo Čebuhar, Adalbert Braz, Jože Ravnik, Franjo Tičak, Ivan Lavrenčič, Ivan Kunst, Maks Smerdu, Franjo Gorenčan, A. Kos, J. Kopačin in I. Postel; za kapitane II. kl. poročniki Dragotin Šturm, Mirko Černe, Rado Pavlič, Anton Širka, Vladimir Perše, dr. Bogdan Kurbus, Vinko Linčič, Franjo Gregorič, Janko Babnik, Vekoslav Palek, dr. Milan Perič, Franc Jančič, Ivan Pahernik, Karel Soss, Franc Majcen, Miroslav Golik, Florijan Zupanc, Vilko Kotnik, Adolf Horvat, Edmund Gregl, Aleksander Hohnjec, Anton Gingl, Maksimilijan Zagar, Makso Dimič, Janko Drnovšek, Josip Ronšal, Vladislav Mlakar, dr. Josip Goljevšek, Josip Raza, Ivan Polđrugac, Vladimir Lokar, Josip Kolšek, Silvester Radej, Franc Pečak, Rudolf Portner, Dragotin Sovre, Viktor Pinter, Zvonimir Murat, dr. Miroslav Frelhi, Franjo Zagar, Izidor Finci, dr. Josip Kramer, Dušan Rybač, Franjo Greif, Joško Velikonja, Nikola Kos, Dragotin Trešnjak, Roman Oberlindner, Maks Bejc, Andrej Zele, Vladimir Anžlovar, Jazek Triller, Vinko Sterle, Ivan Križal, Slavko Dragotar in Vladimir Perše; za poročnike podporočniki Rajko Plavšič, Emil Rataj, Zdravko Smeruč, Jaroslav Žak, Karlo Dolinšek, Josip Pletikosa, Friderik Leman, Rudolf Pirš, Anton Novak, Karlo Zavec, Anton Černe, Stanko Leben, Ljubomir Vozar, Ivan Gluha, Janko Ponebšek, Stanislav Palouc, Ranko Lukač, Rudolf Brolih, Rudolf Pirk, Franc Sircelj, Vladimir Kristof, Srečko Živko, Srečko Jeras, Staeko Harmel, Ivo Nagler, Danilo Sardoč, Emil Beniš, Josip Čupac, Rudolf Zupan, Vinko Glajšek, Anton Ogrin, Ivo Režek, Franjo Erženjak, Vojislav Došen, Albin Plehan in Franc Mencej; v artiljeriji za kapitane: I. klase kapitani II. klase: Pavel Zobec, Branko Tominešek, Ivan Lipovčič, Karlo Part, Jože Jelenc, dr. Vladimir Levšček, Martin Beker, Ivan Juvanič, dr. Vladimir Vidmar, Karlo Fabjan, Ivan Herceg in Josip Lončarič.

za rez. kapitane II. klase poročniki: Pavel Ješe, Dragotin Ravkar, Vladimir Kirin, Zvonimir Bratanič, Viktor Kamenar, Vladimir Kobi, Dragotin Poljcer, Ivan Kavšek, Ferdo Krizmanič, Vinko Novosel, Viktor Opalin in Zlatko Kralj; za rezervne poročnike podporočniki: Ivo Vidmar, Ivan Babič, Anton Lukmat, Anton Cerar, Marin Stude, Ljudevit Kos, Ivan Brajdič, Stanislav Jelačin, Božidar Okorn, Franjo Tušar, Srečko Rob, Andrej Slapar, Vlado Zorko, Josip Lang, Albin Pregelj, Josip Brinar, Alfred Spicar, Oto Muk, Vekoslav Čeh in Vilko Molnar; v inženjerski stroki: za poročnike podporočniki Miloš Marolt, Franc Košnjek, Milan Kosec, Vladimir Valenta, Karlo Orehek, Zoran Pišl in Vatroslav Vipavac; v sanitarni stroki za kapitane I. klase kapitana II. klase Josip Salopek in dr. Boštjan Erat; za apotekarske kapitane II. klase poročniki Janko Vaiko, dr. Janko Rak in dr. Ljudevit Zalar; v ekonomski stroki za kapitane I. klase kapitan II. klase Edvard Godel in Franjo Triglavčanin, za kapitane II. klase poročnik Ivo Koch; v zrakoplovstvu za poročnike podporočniki Alojzij Radin, Zdenko Ulepič, Joahim Žitnik, Janko Salamun in Josip Kranjc; za poslovodjo III. klase nižji poslovodja IV. klase Dragotin Hirš; v inženjersko tehnični stroki za kapitane II. klase poročnik Josip Zagar; v mornarici za kapitane I. klase kapitan II. klase dr. Ivan Jurin.

Zahtevajte povsod samo likolj!

Zahtevajte povsod samo likolj!

GRICAR & MEJAC, LJUBLJANA.

Kompletne pletene obleke	380-900 D
Jopice, puloverji, žemperji	200-500 "
Pleteni plašči	1200-1800 "

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA.

Ponedeljek, 26. nov.: »Romeo in Julija«. D. Torek, 27. nov.: »Krog s kredo«. Red B. Sreda, 28. nov.: Zaprt.

Cetrtek, 29. nov.: »Živi mrtvec«. Red A. Petek, 30. nov.: Zaprt.

Sobota, 1. dec.: »Herman Celjski«. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

OPERA.

Ponedeljek, 26. nov.: Zaprt.

Torek, 27. nov.: Zaprt.

Sreda, 28. nov.: »Čarobna piščal«. Red A. Cetrtek, 29. nov.: Zaprt.

Petek, 30. nov.: »Lepa Vida«. Slavnostna predstava. Prem. abnoma.

Sobota, 1. dec.: Ob 15. uri »Prodana nevesta«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Koncert praške „Akademske filharmonije“

Kako resno, intenzivno in vneto se goji glasba med češko akademsko omladino in kako neverjetno visoko umetniško stopnjo lahko doseže ob smotnih, energičnih volji, so nam dokazali v soboto praški akademski filharmoniki. Sicer so pogoji za ustvaritev tako polnopravne in večšega orkestrskega naraščanja na Češkem, zlasti v Pragi, mnogo ugodnejši kot kjerkoli drugje, kjer ni takorekto vsak že rojen muzik. Vendar bi bil tudi v Pragi tak orkester najbrž nemogoč, ako bi ga ne organizirali in vodili najidealniji, pa tudi najenergičnejši mladi ljudje in ako bi ta orkester ne užival na najvišjem mestu materialne in moralne podpore, v svojih članih ne imel zvestih in požrtvovalnih, za enim skupnim ciljem stremčih članov, pri publiku pa vnetih, povsod pomagajočih prijateljev. Iz skromnih začetkov se je orkester čeških akademikov Prage razvil v velikega spoštovanja vredno umetniško korporacijo, ki je že doma dosegla krasne uspehe ter je na podlagi teh pogumov in samozavestno prišla preko svoje državne meje k nam, priredila serijo izvrstno uspešnih koncertov menda v Novem Sadu, Beogradu, Dubrovniku, Sarajevu, Zagrebu, pri nas in v Mariboru. Povsodi so jo sprejemali z odprtimi rokami, povsodi ji je kritika po zaslugi najlepše ocenjevala.

Kot dirigent fungira nenavadno energični, zelo inteligentni, močno muzikalni in spretni Osterčlov učenec inženjer gosp. Otokar Kozel, ki si je celo v Pragi, kjer poč to ni lahko, kot vodja svojega orkestra priboril vsestransko priznanje. Tako priznanje mu gre po vsej pravici in tudi pri nas si ga je v soboto v najvišji meri pridobil. Akademski orkester šteje okoli 60 članov, ki so se pripeljali v soboto ob 2. uri iz Zagreba v Ljubljano. Na kolodvoru jih je zamogla, žal, zaradi silnega dežja sprejeti le maloštevilna publika, toda ta tem prisrčnejše. Pozdravili so jih češkoslovski konzul g. Resl, v imenu jugoslov. slovaške lige g. dr. Kramer, v imenu ljubljanske občine g. dr. Zarnik, od pev. zb. Gl. M. g. S. Pečenko, v imenu akad. mladine g. Zdošek, vsi jedrnatno, kratko, želeli jim najlepšega uspeha. Odzdravil je v imenu Akad. orkestra njegov predsednik g. Červeny.

Koncert je bil, kolikor je bilo pač v tem najslabšem vremenu mogoče, prav do bre obiskan in je publika nastop orkestra, dirigenta in vsako točko navdušeno akklamirala. Po odsviranih himnah jugoslovenske, češke in slovaške so mladi umetniki igrali dve Smetanovi simfonični sliki »Vise grad« in »S čeških logov in gajev«, Fibichovo »Predvečera«, Dvořakovo »Legende« in »Slovaško rapsojido«, preizkušeni, kla-

sirno, romantičen, za češko glasbeno preteklo dobo reprezentativen program. Zvočnost orkestra je malodane idealna, ker so vse instrumentalne skupine v ugodnem številčnem in po tehničnem znanju odtehtanem razmerju. Nastop kaže eleganco in čvrsto disciplino. Izvajanja so nosila vedlostojen umetniški karakter in ni bilo niti trenutka, da gledalci nanje, kot smo to vajeni storiti pri mladih začetnikih, skozi prste. Imeli smo vtis, kakor da nam koncentrirano v dolgi dobi preizkušen, do potankosti vigran, rutiniran orkester.

Pev. zbor. Gl. M. in ljublj. akademiki so ji podarili v znak bratske edinstvi in v znak priznanja in zahvale za izredno lep umetniški užitek šopek in dva lepa venca.

—č.

Razstava angleške umetnosti

Včeraj dopoldne je bila slovesno odprta v Narodnem muzeju v Ljubljani razstava angleške umetnosti. Otvorili so prisostvovali odlični zastopniki naše javnosti. Navzoč je bil tudi angleški poslanik v Beogradu g. Kennard.

Prvi je govoril univ. prof. dr. Izid. Čankar, ki je pozdravil angleškega poslanika Kennarda v imenu naše javnosti ter se zahvalil Jugoslovanski družbi v Londonu, ki ji je glavna zasluga za prireditve razstave angleške umetnosti v Ljubljani. Dela, ki so razstavljena v Narodnem muzeju, so prenesli z Mednarodne umetnostne razstave v Benetkah ter bodo razstavljena še v Zagrebu in Beogradu.

Nato je govoril angleški poslanik g. Kennard. Izrazil je svoje veselje, da more odvarjati razstavo angleške umetnosti v prestolici Slovenije, čije lepote že pozna. Po kratkem izjavljanju o zgodovini angleške umetnosti in sodobnih angleških slikarjev, čijih dela so znana deloma tudi pri nas, kakor poznajo v Angliji dela naših dveh najmarkantnejših umetnikov Jakopiča in Mestrovika, je g. poslanik dal besedo velikemu županu dr. Vodopivec, ki je v imenu pokrovitelja kralja Aleksandra izjavil, da je razstava odprta.

Številni navzoči, med katerimi je bilo tudi nekaj gostov iz Zagreba, so si nato ogledali razstavljena dela sodobne angleške umetnosti, ki jih je 72. Zdi se, da med temi manjkajo nekateri najmarkantnejši zastopniki moderne angleške umetnosti. Razstavljene umetnine so skoraj vse povprečne, edino nekaj grafik je med njimi, ki so visoke umetniške vrednosti.

Slovanski teden v ljubljanski operi. Provokator v letošnji sezoni priredi naše Narodno gledališče slovaški teden, v katerem se bodo izvajala operna dela izključno slovaških skladateljev. Izmed Slovencev sta v tem tednu zastopana Risto Savin in Slavko Osterc, Hrvatse zastopa Ivan pl. Zajc, Čehe popularni Smetana, Ruse pa Musorgsky - Rimski Korzakov, Prokofjev in Stravinsky. Obzujemo le, da ni na repertoarju tudi poljska opera. Slovanski teden začne v petek 30. t. m. s slavnostno predstavo v proslavo narodnega praznika Poje se Risto Savinova »Lepa Vida«. Od danes naprej so pri obhodu gledaliških blaginjah v predprodaji bloki za popust pri obisku teh predstav. Blok stane 10 Din in im pet kuponov, na podlagi vsakega kupona se dobi za predstave v okviru tega tedna 30% popusta.

Ljubljanska opera. Vsed zadnjih skupščin, ki se vršijo v operi za »Lepo Vidor in »Nikola Subic Zrinjskega«, bo operno gledališče v torek dne 27. t. m. zaprt. V sredo dne 28. t. m. se poje Mozartova opera »Čarobna piščal« za abonente reda A. Abonenti reda C pa dobe svojo predstavo prihodnji teden v okviru slovaškega tedna.

Sentjakovski gledališki oder vprižori v petek dne 30. novembra ob 8½ zvečer in v nedeljo 2. decembra ob 8. zvečer velezabavno komedijo v treh dejanjih »Kraljevska visokost«. Vsa komedija je prepletena s finim humorjem in situacijsko komiko. Kdor ljubi zabavo, naj si ogleda to fino komedijo. Vstopnice so od srede dalje na razpolago v trgovini g. Peter Sterka, nasl. Miloš Karničnik, na Starem trgu.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 26. novembra 1926; katoličani: Konrad; pravoslavni: 13. novembra.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Romeo in Julija«.

Kino Matica: »Alahov vrt«.

Kino Ideal: »Pat in Patahon«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Naš izvoz v oktobru

Generalna direkcija carin je objavila statistične podatke o našem izvozu v oktobru. V primeri z oktobrom predlanskega leta je naš izvoz lani po teži in vrednosti naza-oval. Po teži je nazadovol za 57.487 ton, po vrednosti pa za 173.135.095 papirnatih dinarjev. To je bila posledica slabe žetve. Letos v oktobru so izvozili 430.821 ton blaga v vrednosti 666.068.314 papirnatih ali 60.794.844 zlatih dinarjev. V primeri z lanskim izvozom v oktobru se je letos naš izvoz povečal za 69.964 ton, po vrednosti je pa narasel za 20.342.694 papirnatih dinarjev ali 1.842.468 zlatih Din. V odstotkih izraženo znaša porast po teži 19,9, po vrednosti pa samo 3,15. Po vrednosti je najbolj porasel izvoz pšenice in gradbenega lesa, dalje surovega bakra in svežega železa, železniških pragov, drobnice itd. Nazadovol je najbolj izvoz živih prašičev, sliv, goveje živine, žita t. d.

Prvo mesto po vrednosti zavzema gradbeni les, ki smo ga izvozili za 102.721.608 dinarjev. Na drugem mestu je hmelj s 75.953.052 Din, na tretjem pšenica z 39.751.912, na četrtem suhe slive s 34.701.515, na petem surovi baker s 30.400.000, na šestem jaja s 25.831.650, na sedmem sveže sadje s 25.005.500 itd.

Celokupna teža našega izvoza je znašala v prvih devetih mesecih t. l. 3.776.462 ton ali 162.199 ton več nego koncem istega razdobja lanskega leta. V odstotkih znaša to povečanje 4,49. Ppo vrednosti pa naš letošnji izvoz še ni dosegel take višine, kakor koncem lanskega leta. Vrednost izvoza je znašala do 31. oktobra 5.238.012.898 papirnatih dinarjev, lani pa 5.249.072.340 Din. Razlika znaša 16.059.442 papirnatih ali 1.543.700 zlatih dinarjev.

Dnevne vesti.

— Iz državne službe. V višjo skupino sta pomaknjena inspektorja finančne kontrole v Ljubljani Franjo Golob in Josip Erjavac.

— Češki učenjak v Beogradu. Profesor-ski zbor beogradske medicinske fakultete je povabil znanega češkega učenjaka prof. dr. Sambergerja v Beograd, da bi predaval o kakem problemu iz svoje stroke. Dr. Samberger se je vabilu odzval in bo predaval 3. decembra o kužnih boleznih.

— V naše državljanstvo so sprejeti ravnatelj tovarne v Kranju Maksimilijan Horvic, privatni uradnik iz Ljubljane Anton Rupnik, trgovec iz Kočevja Anton Škerjanc, zidar iz Trstenika Ivan Dudaks in strojevodja drž. železnice iz Maribora Alojzij Anderle.

— Razpisana profesorjska služba. Na juridični fakulteti v Zagrebu je razpisan natečaj za katedro kriminalne znanosti in sociologije. Kandidati naj vložijo prošnje v 6 mesecih po objavi natečaja v »Službenih Novinah« in naj navedejo, ali se potegujejo za rednega ali izrednega profesorja obojega docenta.

— Rezervni oficirjem. Na udanostno brzojavko članstva iz izrednega zbora dne 17. t. m. je prejel predsednik ljubljanskega pododborja iz dvorne pisarne sledeče pismo: »Njegovo Veličanstvo kralji je blagovolil odrediti, da se Vam sporoči Njegova srčna zahvala za izjavo udanosti in zvestobe, katero ste poslali v imenu članov ljubljanskega pododborja ob priliki izrednega zbora. Minister dvora: Jankovič, s. r.« Uprava ljubljanskega pododborja.

1

požrtvovalna ljubav
velika nada
sonce sreče
brezmejna tuga

**ANGEL
—
ULICE**

— Kongres slovanskih filologov. Prihodnje leto se bo vršil v Pragi velik kongres slovanskih filologov.

— Iz »Službenih Novin«. »Službene Novine« št. 266 z dne 14. t. m. objavlja zakon o trgovinski in plovitbeni pogodbi ter konvenciji o živalskih kužnih boleznih med kraljevino SHS in Italijo.

— Iz zdravniške službe. V višjo skupino je pomaknjen sreski sanitetni referent v Novem mestu dr. Viktor Gregorič.

— Taksa na kinovstopnice. Finančni minister je podpisal nove izpremembe in dopolnitve k pravilniku o takсах in pristojbinah, ki se našlo na takse na kinovstopnice in na vstopnice v druga zabavišča.

— Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 22. do 31. oktobra je bilo v ljubljanski oblasti 19 slučajev tifuznih bolezni, 8 griže, 56 škrlatinke, 195 ošpic, 19 davice, 3 šena, 1 krčevite odreenlosti in 1 vrančnega prisada. V mariborski oblasti je bilo od 1. do 7. t. m. 20 slučajev tifuznih bolezni, 14 griže, 40 škrlatinke, 147 ošpic, 26 davice, 5 šena, 3 dušljivega kašlja, 1 nalezljivega vnetja možganov in 1 krčevite odreenlosti.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 12. do 18. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 7 slučajev svinjske kuge, 6 svinjske rdečice in po 1 čelne kuge, vrančnega prisada in smrka-vosti. V mariborski oblasti je bilo 19. t. m. 43 slučajev svinjske kuge, 16 svinjske rdečice, 2 mehurčaste izpušcaja goved, 3 vrančnega prisada, 2 konjskih garij in 2 stekline.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« št. 111 z dne 24. t. m. objavlja pravilnik, kako se vzdržujejo klinike medicinskih fakultet, v kolikor imajo poleg proračunskih dotacij lastne dohodke.

— Trije vseučiliški profesorji pred sodiščem. V kratkem se prične pred beograjskim sodiščem zanimiva razprava. Zagovarjali so bodo po tiskovnem zakonu trije vseučiliški profesorji dr. Milorad Nedeljković, dr. Dragoljub Arangelović in dr. Mirko Kosić in sicer radi članka o hrvaškem vprašanju, objavljenega v beograjskem »Vremenu«.

— Težka železniška nesreča. Iz Vinkovcev poročajo o težki železniški nesreči, ki se je pripetila pri kolodvoru v Ivankovem. Beograjski brzovlak se je zaletel v tovorni vlak, ki je vozil proti Beogradu. Karambol je imel katastrofalne posledice. Obe lokomotive sta razbiti. Proga je pa na kraju nesreče več metrov daleč porušena. Več vagonov tovornega vlaka je skočilo s tira, dočim so ostali vagoni brzovlaka po čudnem naključju nepoškodovani. Tudi od potnikov se ni nihče ponesrečil. Vrglo jih je le s sedežev. Iz Vinkovcev je prišla na pomoč takoj lokomotiva. Po burnem napornem delu so pokvarjeno progo zopet popravili. Zjutraj ob 8. je mogel brzovlak nadaljevati pot proti Zagrebu. Komisija je preiskala vzroke nesreče in je ugotovila, da jo je zakrivil službojoči uradnik, ki je pustil brzovlak na tir, kjer je že stal tovorni vlak. Materialne škoda je precejšnja.

— Vreme. Kljub pozni jeseni, ko je navadno že sneg in mraz, smo dobili pravo aprilsko vreme. V soboto proti večeru je začelo močno grmeti in dobili smo prvi sneg, ki je pa večnoma že izginil. Včeraj je ležala nad Ljubljano skoro ves dan gosta megla in vreme je bilo skrajno neprijetno. Zvečer se je pa megla naenkrat razpršila in začelo je deževati. Danes zjutraj je bilo še močno oblačno, dopoldne se je pa že zjasnilo in pošljalo je prav prijetno sonce. Barometer pa že davno ni stal tako nizko, kakor danes zjutraj. Kazal je namreč 742 mm. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je bilo povsod v državi oblačno, v Splitu je celo snežilo. V Splitu in Mariboru je bilo včeraj 11 stopinj, v Beogradu 10, v Zagrebu in Skoplju 9, v Ljubljani 4,3. Danes zjutraj je znašala temperatura v Ljubljani 2 stopinji.

Iz Ljubljane

—lj Najzanimivejša družabna prireditve letošnje sezone bo nedvomno novinarski koncert, ki privabi vsako leto toliko občinstva, da je celo velika unionska dvorana premajhna. Novinarski koncert je za Ljubljano že tradicija in brez njega si skoro ne moremo misliti začetka plesne sezone. Letos bo koncert še posebno zanimiv, ker nastopi znana operna in koncertna pevka ga. Zinka Vilfan-Kunčeva, ki sicer še ne nastopa dolgo, a je vendar zaslovela že tudi v inozemstvu. Nemški listi so nedavno objavili o nji zelo laskave kritike, in kar niso mogli prebrati njene glasbe. Druga privlačnost letošnjega koncerta bo nastop pevke zbor in orkestra, pomnoženega z bivšimi dijaki I. državne mešanske šole v Ljubljani. Mladinski nastopi v tako velikem obsegu so pri nas redki in zato bo ta točka sporeda nedvomno zelo zanimiva. Po koncertu se bo vršil družabni večer, ki bo tudi letos zelo animiran.

—lj Javna preizkušnja nove motorne brigadne. Javna preizkušnja motorne brigadne, ki je last prostovoljnih gasilcev, bo jutri ob 15. uri pred Mestnim domom.

—lj Nov rešilni avtomobil. Kakor znano, je stari rešilni avto mestne občine že del časa neporaben in ga bodo morali temeljito popraviti. Mestna občina je morala naročiti nov rešilni avto, ki prispe baje te dni v Ljubljano.

—lj Lovci! Ker ste po večini o vsebini oblastnih lovskih uredb na nejasnem, ne zamudite zborovanja dne 26. t. m. ob 20. uri v steklenem salonu Kolodvorske restavracije v Ljubljani. Zlasti bi bilo želeli, da pridejo tudi lovci z dežele, posebno tisti, ki so člani obč. odborov. Ne gre za kak jabolov protest, gre za resen posvet vseh pri-zadetih, brez razlike politične pripadnosti, narodnosti ali stanu. — »Slovensko lovsko društvo.«

—lj Turneja Glasbene Matice na Poljsko. O tej turneji in o lepotah poljske države bo predaval drevi s prikazovanjem mnogih skiptičnih slik ravnatelj g. Karol Mahkota. Predavanje se bo vršilo pod okriljem Zveze kulturnih društev v mali kazniški dvorani v prvem nadstropju točno ob 20. uri. Vstopnina prost. Vabimo vse občinstvo, posebno še pevce.

—lj Dr. Derč odhaja na študijsko potovanje in se vrne dne 9. decembra 1928.

—lj Vsakovrstne trpežne čevlje kupite najbolje pri A. Gorše, Stari trg 15. 100-T. Plašče, otroške in dekliške, le dunajski kroj, nudi ceno Kristofč-Bučar. Stari trg. —lj Vrtarsko predavanje. Jutri ob 20. priredi Sadjarsko vrtarska podružnica v Ljubljani v šoli pri Sv. Jakobu predavanje o glivah in glivičnih boleznih. Predava ga. dr. Peruškova. Vabijo se člani in nečlani k obilni udeležbi.

2

BLEŠEČI
Janet Gayer
Charles Fare
Angel ulice
v božanskem sijaju

—lj Izgubljena aktovka z dokumenti. V nedeljo 25. t. m. sem zvečer med 20. in 21. ure izgubil v smeri od univerze—Sv. Petra ceste in Komenskega ulice aktovko, v kateri se je nahajal moj indeks s fotografijo in maturitetno spričevalo. Ker sta dokumenta uporabna samo zame in mi neobhodno potrebna, prosim najditelja, da mi najdene stvari vrne na univerzo pri portirju. Nagrada mu je zagotovljena. B. K. abs. phil. univerza, Ljubljana.

—lj Dve nezgodi. V bolnico so včeraj pripeljali poštnega uradnika Matijo Medena iz Ljubljane in trgovskega sodnika Ivana Pravca iz Sent Jakoba. Oba sta tako nesrečno padla, da sta si poškodovala noge. Meden ima poškodovano desno, a Prevec levo nogo.

—lj Premog, dva koks in oglje. »ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Gl. kol.Š. Kralja Petra trg 8, Miklošičeva cesta 4. — Telefon Štev. 2820.

Iz Celja

—lj Živčno bolnim in duševno utrujenim povzročja naravna grenčica »Franz Josef« dobro prebavo, lahko glavo in mirno spanje. Po preizkušnjah znamenitih specializistov za živčevje je uporaba grenčice »Franz Josef« neprecenljive vrednosti. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

—lj Glasbena Matica v Celju namerava z novim letom otvoriti v Laškem podružnico. Laški občinski odbor je sklenil v zadnji svoji seji, da ponudi v to svrhu brezplačno in razred v bivši nemški šoli.

—lj Silen naliiv smo imeli nad Celjem in okolico v soboto popoldne. Lilo je kakor iz skafu. Ponoči je naliiv prenehal in je pričelo snežiti. Po višjih vrhovih okrog Celja je zapadel sneg. Vode so precej narasle. Včerajšnja nedelja pa je bila proti pričakovanju lep solnčni dan, kakršnih že dolgo nismo imeli.

—lj Tatvine koles. Čevljarskemu pomočniku Rupertu Bučarju je te dni neznan uzmovnik ukradel kolo iz hodnika delavnice Adrije. Kolo je znamke »Tribuna«. Tatvine koles so v našem mestu na dnevnem redu.

—lj Radi ponočnega razgrajanja je bil na Dečkovem trgu aretiran čevljarski pomočnik Maks Z. Razgrajal je tako, da je zbujal iz spanja celo tamošnje okolice.

—lj Na ljudskem vseučilišču predava nocoj šolska upraviteljica gđ. Ivanka Zupančič o svojem potovanju po Nemčiji in o nemškem sodobnem šolstvu.

—lj Umrl je v Mozirju tamošnji okrožni zdravnik in posestnik g. dr. Joža Goričar v 57. letu starosti.

Mlekarstvo-sirarski tečaj v Škofji Loki

Uprava oblastne specialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki javlja tem potom, da se od 10. januarja 1929 nov desetmesečni obojonoletni mlekarstvo-sirarski tečaj, ki traja 7 dnevni predskolom za katoliško Velikonočo in enomesečni šolskimi počitnicami v mesecu avgustu do 10. decembra 1929.

Strokovni pouk na šoli je teoretičen in praktičen. Teoretični pouk obsega 15 predmetov, med njimi 10 strogo strokovnih predmetov (iz mlekarstva) in iz splošne kmetijske stroke predmete: živiloroče, nauk o pridelovanju kreme ter živilozdravstvo. Praktično se pa poučuje izdelovanje najbolj razširjenih trdih, poltrdih in mehkih sirov, izdelovanje presnega masla, prirajanje Jogurt in Kefir mleka ter praktično izvajanje preizkušanja mleka in mlečnih izdelkov. Obiskovalci tečaja se dalje pri-tegnejo vsem opravilom, ki se tičejo opravilna-ja najvažnejših mlekarških strojev in parnih naprav. Učni jezik je slovenski, vendar pa se bo tolmarska učna snov po potrebi tudi v srbo-hrvaškem jeziku.

Obiskovalci mlekarstvo-sirarskega tečaja v Škofji Loki uživajo na mlekarški šoli poleg strokovnega pouka tudi vso oskrbo v internatu, zdravniško pomoč in zdravila v slučaju bolezni, so zavarovani proti morebitnim nezgodam in obratu in prejmejo tekom učne do-be še 1 par močnih čevljev, 2 beli bluzi in 4 bele predpasnike za delo.

Vzdrževalnina na zavodu znaša na mesec 750.— Din. Šolnina pa za ves tečaj 1000.— Din. Vzdrževalnina in šolnina je plačati v naprej pri blagajni specialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki v dveh obrokih in sicer I. obrok do 10. januarja in II. obrok do 10. junija 1929.

Prosilci ljubljanske oblasti so oproščeni šol-nine; plačevalnina vzdrževalnine pa jih lahko oprosti deloma ali pa popolnoma ljubljanski ob-lastni odbor.

Prosilci izven ljubljanske oblasti pa plaču-jejo šolnino in vzdrževalnino ali sami ali pa so stipendisti svojih samoupravnih teles obojono-Ministrstva za Poljedelstvo in Vode. Ljubljan-ski občinski odbor jih eventualno tudi lahko oprosti od plačevalnina šolnine (1000.— Din).

Sprejemni pogoji za vse prosilce so: 1. Državljanstvo kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev.

2. Z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prosilci z dokazano daljšo prakso v mlekar-stvu, dalje prosilci absolventje kmetijskih šol in odlični učenci osnovnih šol uživajo prednost pri sprejemanju.

3. Starost nad 17 in ne preko 25 let.

4. Moralna neoporečnost.

5. Pri nedolžnih prosilcih dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekar-skega sirarskega tečaja v Škofji Loki.

6. Popolna fizična usposobljenost; predvsem pa zahteva, da prosilci ne bolehalo na tuber-kolozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni.

Prosilci, ki se hočejo vzdrževati iz lastnih sredstev, naj vložijo najkasneje do 29. decem-bra 1928 prošnje za sprejem na mlekarstvo-sirarski tečaj neposredno pri upravi oblastne spe-cialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki. Prosilci pa, ki si obetajo podporo od samoupravnih oblasti obojono-Ministrstva za poljoprivredno in vode naj vložijo prošnje za sprejem posredno preko svojih oblastnih odbor-ov obojono-Ministrstva za poljoprivredno in vode.

Oblastni odbori in ministrstva za poljopriv-redo in vode bodo prošnje svojih prosilcev za podporo ali ugoditi ali pa zavrnili. Ugodno rešene prošnje odlošijo oblastni odbori in mi-nistrstva za poljoprivredno in vode upravi oblastne specialne kmetijske šole za mlekar-stvo v Škofji Loki v nadaljnje reševanje. Pro-silci si morajo torej oskrbeti izjavo navedenih oblasti in ministrstva za poljoprivredno in vode, s katero se te oblasti zavezujejo plačevati šol-nino in vzdrževalnino za svoje prosilce. Uprava specialne kmetijske šole za mlekarstvo izbere končno iz vseh na ta način dospelih prošenj za sprejem 15 mest in obvesti o tem zadevne oblastne odbore in ministrstva za poljedelstvo in vode ter sporoči sprejetim učencem sprejem na mlekarstvo-sirarski tečaj neposredno na njih-ov naslov.

Vsem prošnjam za sprejem je priložiti:

1. Domovnico.
2. Zadnje šolsko izpričevalo in eventualno potrdilo o praksi v mlekarstvu.
3. Rojstni in krstni list.
4. Navstveno spričevalo.
5. Dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekar-ske šole.
6. Zdravniško spričevalo s klavzulo, da pro-silci ne bolehalo na tuberkulozi ali kateri dru-gi prenosljivi bolezni.

3

JANET GAYNOR
kot Angela
CHARLES FARRELL
kot slikar Gino
FRANK BORZAGE
režiser

ANGEL
ULICE

7. Izjavo, da hočejo plačevati šolnino in vzdrževalnino. (To izjavo lahko zabeležijo tudi na dovoljenju staršev za obisk mlekarstvo-sirarskega tečaja.) Stipendistom samoupravnih te-les ali ministrstva za poljedelstvo in vode za-beležijo to izjavo v prošnjo za sprejem njihovi oblastni odbori obojono-Ministrstva za polje-delstvo in vode.

8. Spričevalo o ubožstvu, podpisano po pri-stojni davčni oblasti obojono-Ministrstva za poljedelstvo in vode.

Na prošnji prosilcev mora biti točno navedeno njih sedanje bivališče.

Točnejša določila o strokovnem pouku, sprejemnih pogojih in življenju v internatu ob-sega prospekt in učni načrt za specialno kme-tijsko šolo za mlekarstvo v Škofji Loki, s ka-terim razpolagajo vse samoupravne oblasti in ministrstva za poljedelstvo in vode.

PRIZNANO

najboljša oblačila pri najnižji cenah nudi renomirana trdka

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

— DOBER KOLEGA.

— Občinstvo se je vedlo snoči v gledališču zelo lepo. Ko sem na odru umrl, so vsi zaplakali.

— Seveda, ker so vedeli, da nisi umrl.

Ponarejanje umetnin v Italiji

Kako so sleparji potegnili hčerko ameriškega milijonarja s kopijami dragocenih umetnin. — Sleparija pripomogla mlademu kiparju do slave.

Američani imajo denar in zato si lahko marsikaj privoščijo. Po vojni, ko je Evropa obubožala, so kar trumoma prihajali v Evropo in pokupili vse, kar se je dalo. Zlasti so pridno odnašali čez veliko lužo razne umetnine in antikvi-tete, za katere so plačali za naše raz-mere sicer horendne, a zanje razmero-ma bagatelne zneske. Ker je bila večina držav na robu gospodarskega propada, ni čuda, da so Američani lahko odnašali, kar jim je ugajalo. Saj so imeli do-larje. Tako so v Ameriko počasi od-ladrale najlepše in najznamenitejše umetnine vseh časov. Američani so ku-povali slike in kipe, gobeline, skulpture in sploh vse, kar ima kako umetniško vrednost. Dogodilo se je celo, da so v Franciji poročili star, v renesančnem slogu zgrajen gradič in prepeljali vse dele v Ameriko, kjer so ga nanovo zgradili. Fantastično idejo si je izmislila neka ameriška milijonarka, ki ne ve, kam bi z denarjem.

Toda čisto se dogodi, da Američani prav pošteno nasedejo. Tako so naseli-ti tudi v deželi antike — Italiji. Tam so namreč prišli na sled velikanskim sleparijam, obojono-Ministrstva za poljedelstvo in vode. Ljubljan-ski občinski odbor jih eventualno tudi lahko oprosti od plačevalnina šolnine (1000.— Din).

Sprejemni pogoji za vse prosilce so: 1. Državljanstvo kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev.

2. Z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prosilci z dokazano daljšo prakso v mlekar-stvu, dalje prosilci absolventje kmetijskih šol in odlični učenci osnovnih šol uživajo prednost pri sprejemanju.

3. Starost nad 17 in ne preko 25 let.

4. Moralna neoporečnost.

5. Pri nedolžnih prosilcih dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekar-skega sirarskega tečaja v Škofji Loki.

6. Popolna fizična usposobljenost; predvsem pa zahteva, da prosilci ne bolehalo na tuber-kolozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni.

Prosilci, ki se hočejo vzdrževati iz lastnih sredstev, naj vložijo najkasneje do 29. decem-bra 1928 prošnje za sprejem na mlekarstvo-sirarski tečaj neposredno pri upravi oblastne spe-cialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki. Prosilci pa, ki si obetajo podporo od samoupravnih oblasti obojono-Ministrstva za poljoprivredno in vode naj vložijo prošnje za sprejem posredno preko svojih oblastnih odbor-ov obojono-Ministrstva za poljoprivredno in vode.

Oblastni odbori in ministrstva za poljopriv-redo in vode bodo prošnje svojih prosilcev za podporo ali ugoditi ali pa zavrnili. Ugodno rešene prošnje odlošijo oblastni odbori in mi-nistrstva za poljoprivredno in vode upravi oblastne specialne kmetijske šole za mlekar-stvo v Škofji Loki v nadaljnje reševanje. Pro-silci si morajo torej oskrbeti izjavo navedenih oblasti in ministrstva za poljoprivredno in vode, s katero se te oblasti zavezujejo plačevati šol-nino in vzdrževalnino za svoje prosilce. Uprava specialne kmetijske šole za mlekarstvo izbere končno iz vseh na ta način dospelih prošenj za sprejem 15 mest in obvesti o tem zadevne oblastne odbore in ministrstva za poljedelstvo in vode ter sporoči sprejetim učencem sprejem na mlekarstvo-sirarski tečaj neposredno na njih-ov naslov.

Vsem prošnjam za sprejem je priložiti:

1. Domovnico.
2. Zadnje šolsko izpričevalo in eventualno potrdilo o praksi v mlekarstvu.
3. Rojstni in krstni list.
4. Navstveno spričevalo.
5. Dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekar-ske šole.
6. Zdravniško spričevalo s klavzulo, da pro-silci ne bolehalo na tuberkulozi ali kateri dru-gi prenosljivi bolezni.

7. Izjavo, da hočejo plačevati šolnino in vzdrževalnino. (To izjavo lahko zabeležijo tudi na dovoljenju staršev za obisk mlekarstvo-sirarskega tečaja.) Stipendistom samoupravnih te-les ali ministrstva za poljedelstvo in vode za-beležijo to izjavo v prošnjo za sprejem njihovi oblastni odbori obojono-Ministrstva za polje-delstvo in vode.

8. Spričevalo o ubožstvu, podpisano po pri-stojni davčni oblasti obojono-Ministrstva za poljedelstvo in vode.

Na prošnji prosilcev mora biti točno navedeno njih sedanje bivališče.

Točnejša določila o strokovnem pouku, sprejemnih pogojih in življenju v internatu ob-sega prospekt in učni načrt za specialno kme-tijsko šolo za mlekarstvo v Škofji Loki, s ka-terim razpolagajo vse samoupravne oblasti in ministrstva za poljedelstvo in vode.

Prosilci ljubljanske oblasti so oproščeni šol-nine; plačevalnina vzdrževalnine pa jih lahko oprosti deloma ali pa popolnoma ljubljanski ob-lastni odbor.

Prosilci izven ljubljanske oblasti pa plaču-jejo šolnino in vzdrževalnino ali sami ali pa so stipendisti svojih samoupravnih teles obojono-Ministrstva za Poljedelstvo in Vode. Ljubljan-ski občinski odbor jih eventualno tudi lahko oprosti od plačevalnina šolnine (1000.— Din).

Sprejemni pogoji za vse prosilce so: 1. Državljanstvo kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev.

2. Z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prosilci z dokazano daljšo prakso v mlekar-stvu, dalje prosilci absolventje kmetijskih šol in odlični učenci osnovnih šol uživajo prednost pri sprejemanju.

3. Starost nad 17 in ne preko 25 let.

4. Moralna neoporečnost.

5. Pri nedolžnih prosilcih dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekar-ske šole.

6. Popolna fizična usposobljenost; predvsem pa zahteva, da prosilci ne bolehalo na tuber-kolozi ali kateri dru-gi prenosljivi bolezni.

Prosilci, ki se hočejo vzdrževati iz lastnih sredstev, naj vložijo najkasneje do 29. decem-bra 1928 prošnje za sprejem na mlekarstvo-sirarski tečaj neposredno pri upravi oblastne spe-cialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki. Prosilci pa, ki si obetajo podporo od samoupravnih oblasti obojono-Ministrstva za poljoprivredno in vode naj vložijo prošnje za sprejem posredno preko svojih oblastnih odbor-ov obojono-Ministrstva za poljoprivredno in vode.

Oblastni odbori in ministrstva za poljopriv-redo in vode bodo prošnje svojih prosilcev za podporo ali ugoditi ali pa zavrnili. Ugodno rešene prošnje odlošijo oblastni odbori in mi-nistrstva za poljoprivredno in vode upravi oblastne specialne kmetijske šole za mlekar-stvo v Škofji Loki v nadaljnje reševanje. Pro-silci si morajo torej oskrbeti izjavo navedenih oblasti in ministrstva za poljoprivredno in vode, s katero se te oblasti zavezujejo plačevati šol-nino in vzdrževalnino za svoje prosilce. Uprava specialne kmetijske šole za mlekarstvo izbere končno iz vseh na ta način dospelih prošenj za sprejem 15 mest in obvesti o tem zadevne oblastne odbore in ministrstva za poljedelstvo in vode ter sporoči sprejetim učencem sprejem na mlekarstvo-sirarski tečaj neposredno na njih-ov naslov.

Vsem prošnjam za sprejem je priložiti:

1. Domovnico.

2. Zadnje šolsko izpričevalo in eventualno potrdilo o praksi v mlekarstvu.

3. Rojstni in krstni list.

4. Navstveno spričevalo.

5. Dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje mlekar-ske šole.

6. Zdravniško spričevalo s klavzulo, da pro-silci ne bolehalo na tuberkulozi ali kateri dru-gi prenosljivi bolezni.

Kipar je takoj sprevidel, da je nase-del dvema sleparijama. Benečan mu je namreč pokazal celo kopico fotografij soh, relifov in kipov, ki jih je izdelal po naročilu obeh antikvarjev in omenil, da se dela v Ameriki prodajajo za fanta-stične vsote kot originali.

Zanimivo je, kako so prišli slepariji na sled. V Newyorku je milijonar Frick ustanovil veliko umetniško galerijo, čije zbirke tvorijo zgolj originali. Ko je mi-lijonar umrl, je njegova hčerka Elena podedovala vse njegovo ogromno pre-moženje. Del premoženja je bil pa na-menjen izključno za ohranitev galerije in za nabavo novih umetnin. Hčerka je bila tudi strastna ljubiteljica umetnin, vendar ni smela ničesar kupiti, predno ni z nakupom soglašala komisija, kate-ro je v oporoki določil njen oče. Seveda je bila Elena takoj navdušena za nakup prekrasnih skulptur, ki sta jih v New-yorku nudila napredaj premetena ita-lijanska antikvarja, češ da gre za origi-nalna Donatellijska in Simon Martini-jeva dela. Komisija je pa dvomila, da gre za originala. Toda Elena je uporno vztrajala pri nakupu. Končno se je ko-misija, čije glasovalna pravica je imela isto vrednost, kakor glas same milio-narjeve hčerke, sklenila, da morata sta-rinar

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman.

— Saj tudi ne maram vašega denarja, — nikoli nisem hrepela po vašem premoženju! — je kričala vsa iz sebe. — Mati mi je zapustila nekaj draguljev.

— Ki sem jih kupil jaz, — je pripomnil Mandle. — Ni imela pravice zapustiti ti moje dragulje.

— Sicer jih pa še videla nisem, — je odgovorila pastorka.

Obrnila se je in hotela oditi iz sobe. — Molly! — je dejal tako mirno in prijazno, da se je nehote ustavila. — Malo bolj prijazna bi morala biti z menoj, Molly! — ne pozabi, da sem betezen.

Njegove besede so jo ganile. — Oprosti, oče, — je odgovorila. — Ne bi smela pozabiti, da ste bolni. Ali vas hudo trga po kolenih?

— Tako, da ne morem vstati, — je zastokal. — Prokleti revmatizem me prime v trenutku, ko pričakujem starega prijatelja. To pomeni, da bom moral ostati najmanj teden dni v postelji. Pošlij sem služinčad in naroči ji, naj vzame seboj voziček. Rad bi šel v svojo sobo, ker imam važne opravke.

Vrtnar in sluga sta odpehala Johna Mandleja v svojo sobo, ki jo je bil dal prezidati ob hiši v višini vrta in ki mu je služila kot delavnica, obenem pa kot spalnica, kadar ga je prijel revmatizem tako, da ni mogel hoditi po stopnicah.

Čim je sedel udobno na pisalno mizo, se je deklet vrnilo k svojim domačim opravkom.

Ko sta prispela popoldne Sokrates in njegov brat, je sedel Mandle v naslonjaču na travniku pred hišo.

— Kaj ti je, John? — je vzkliknil Sokrates presenečeno.

— Prokleti revmatizem! — je zastokal John. Veseli me, da si prišel. Tak si, kakor si bil, ko sva se zadnjič videla.

— To je moj brat, — je dejal Sokrates. — Mladenč je segel Mandleju v roko.

Dekleta sta zagledala šele pri čaju, ko je Lexington pripeljal bolnika v naslonjaču v salon. Mladenču je pri pogledu na njo zaprla oči.

— Divna je, Sokrat, — je dejal po čaju. — Božanstvena je. Ali si že videl kdaj take oči in tako polt, čisto in gladko, kakor rožni list? Ali si opazil njeno vedenje?

— Ah, Lexi, na živce mi greš! — je dejal Sokrates flegmatično. — Kaj sem te zato pripeljal sem, da pokvariš rezultat mojega dela? Svaril sem te pred ženskami!

— Dovolj! — je dejal Lexington. — Tudi ti veš, da je lepa.

— Ni napačna, — je pritrdil Sokrates previdno. — Meni se zdi, kakor vsako deklet.

— Pogan in filister si, — ga je zavrnil brat.

— Oboje ne morem biti, — je dejal Sokrates smeje. — Pač pa sem opazil, — je nadaljeval in umolknil iz obzirnosti do brata.

— Kaj? — je vprašal Lexington radovedno. — Kako ravna z njo?

Sokrates je pritrdil. — Surovina je, — je dejal Lex ogorčeno. — Mož, ki tako grdo ravna z dekletom, je ničvrednež. Tega sploh ne razumem. Si slišal, kako je zakričal na njo, ko je hotel imeti sladkor?

— Dejal bi, da jo sovraži, — je rekel Sokrates zamišljeno. — In prepričan sem, da ga tudi ona sovraži. To je zanimivo gospodinstvo. John Mandle je zastrašen.

— Zastrašen? — Sokrates je prikimal, kajti v očeh Johna Mandleja je videl smrtni strah.

III.

Strah Johna Mandleja.

— Zastrašen? Kako to? Česa se boji? — Tudi jaz bi rad vedel, — je odgovoril Sokrates mirno. — Si videl pri vratih električni zvonec? Gotovo ga nisi videl, ker nisi izkušen. Ali si videl,

da ima revolver vedno pri sebi, v delavnici in v spalnici? Ima tudi trojno zrcalo nad pisalno mizo, tako da mu je treba sama dvigniti glavo, pa vidi vse, kar se godi za njim in ob straneh. Zastrahen je, na smrt je zastrašen. Iz njegovih oči odseva nepopisna groza.

Lexington je debelo gledal starejšega brata.

— Bodi prijazen z njim, kajti moža draži najmanjša osornost. — A glej, tu prihaja Bob Stone! — je vzkliknil Sokrates in stopil naproti možu, ki je prihajal po travniku ves upehan.

Prišlec, mož krepke postave, širokih ramen in veselega obraza, je pozdravil svojega starega prijatelja tako glasno, da se je slišalo daleč naokrog.

— Suh si, Sok, — je kričal veselo. — Sama kost in koža te je. Ali sploh kaj ješ?

Sokrates Smith se je zasmejal in stisnil staremu znancu orjaško roko.

— Še vedno si tako glasen, kakor si bil, Bob, — je dejal in vprašal, kje je John Mandle.

— Stoka pod maserjevo roko, — je odgovoril Lexington.

— To je tvoj brat? Ne spominjam se ga. Lep dečko. Sokrate, lep dečko! Ali se vam ne zdi, gospodična Templetonova?

Dekletu so se zaiskrile oči, ko je opazila Lexingtonovo zadrego.

— Ne morem soditi o moški lepoti, — je dejala hudomušno. Poznam samo vas in očeta.

Bob Stone se je nalašč na ves glas zasmejal in se udaril po kolenih, kar ga je opozorilo na prijateljevo bolezen.

— Ubogi John preživlja hude čase, presneto hude čase, — je dejal. — Manjka mu malo vere in malo pobožnosti. Sokrates ga je začudeno pogledal.

— To je nekaj novega, Bob, — je dejal.

— Kaj? Pobožnost? Da, priznam, da je to novo, toda bil sem vedno pobožen. Škoda, da ne ostaneta tu na našem misijonarskem shodu v Godalmingu. Evans, waleski pridigar, pride sem. Zelo zanimivo bo. Tudi jaz bom govoril.

Potapljači iščejo Venerine roke

Kip grške boginje je imel prvotno obe roki. — Med spopadom francoskih mornarjev s turškimi sta se roki odlomili in padli v morje.

Sloviti originalni kip Venero Miloške, stoječ v posebni dvorani pariškega Louvra, je že dolga leta predmet spora med umetnostnimi zgodovinarji, ki se prepirajo, je-li napravil kipar Venero brez rok ali pa je imel ta prekrasni kip, ki je postal merilo za žensko lepoto, prvotno tudi roke. Odlični arheolog in umetnostni zgodovinar Georg Gaetano je pa zdaj presenetil kulturni svet s trditvijo, da je Venera imela roke in da jih je po nesrečnem naključju izgubila.

Gaetano je bival več let na otoku Melosa (latinski Milo), kjer je bil Venerin kip pred dobrimi 100 leti odkrit. Gaetano se je posrečilo najti kraj, kjer so kip odkopali. Iskal je v arhivu in matrikah imena delavcev, ki so pomagali odkopavati kip. Prizadeval si je na vse načine, da najde njihove potomce. Največ mu je pripomogel dnevnik francoskega parnika «Chervetta», na katerem so prepeljali Venerin kip iz Grčije v Francijo. Iz dnevnika je razvidno, da je prinesel kip na ladjo kapitanov namestnik Dumond d'Urville z dvema mornarjema. D'Urville je napravil skico kipa, na kateri se vidi, da je imela Venera obe roki. Z desno roko si Venera zakriva spodnji del telesa, kakor si zakriva Medicejska Venera prsa, v levi pa drži jabolko.

Po je parnik «Chervetta» priplul k otoku Milo, je bil kip že odkopan. Našel ga je kmet Kentronas, ko je kopal jarek. Z lopato je zadel ob nekaj trdega in ko je kopal naprej, je našel dobro ohranjen kip, stoječ v zemlji. Ni pa slutil, kako ogromno vrednost predstavlja kip. Kentronas je umrl l. 1850. Pri odkopavanju mu je pomagal njegov 18letni sin Demetrio, ki je tudi že umrl. Pač pa je prof. Gaetano govoril z njegovim sinom, ki

mu je povedal, da je Venera res imela obe roki.

Oblasti na otoku Milo so nameravale poslati kip v Carigrad. Toda mornarji francoske ladje «Chervetta» so poklical na pomoč tovariše parnika «Estafette» in prinesli kip na francosko ladjo. Med francoskimi in turškimi mornarji je prišlo do spopada, iz katerega se je razvil spopad pomorska bitka tako, da je morala francoska vlada intervenirati v Carigradu. Ta intervencija je pomagala, da je dobila Venerin kip Francija. Toda kip je bil brez rok, kajti mornarji so med pretepom roke odlomili in padli so v morje. S pomočjo dnevnika in po tomca kmeta Kentronasa se je arheolog Gaetano posrečilo najti tudi kraj, kjer je prišlo med francoskimi in turškimi mornarji do spopada. Učenjak je najel tri potapljače, ki bodo na dnu morja iskali Venerine roke. Morje na tem kraju ni posebno globoko in zato Gaetano upa, da se mu bo posrečilo roki znamenitega kipa najti.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Zelo znižane cene!!

na Kongresnem trgu

15

pri NOVAK-U

v spec. trgovini sukna
NAJBOLJE NAJUGODNEJE
IN NAJCENEJE!

Doubl štoli za suknje od Din 132—
Mandarin in črna sukna od „ 165—
Marengo in kamgarni črni za plesne
in večerne obleke od „ 224—
Modni kamgarni za obleke od „ 148—
Športni ševiti volneni od „ 72—
Kasha in velour za damske plašče
(prej Din 195—) „ 142—
Schrolllov šifon, 80 cm širok
komadi po Din 23—, m a Din 1350

Primerna in praktična
Miklavževa in božična darila!

Klavirji,

pianini Bösendorfer,
Hözl & Heitzmann
so nesporno najboljši!

Dobite jih za najmanjše
obroke le pri trdku

Alfonz Breznik
Ljubljana, Mestni trg 3.

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15
priporoča svoje za-
logo dežnikov in
solinčnikov ter spre-
najalnih palic.

Popravila se izvršujejo hitro in solidno.

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo
Hibster, Ljubljana, Sv. Petra cesta
št. 25 89/T

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in pritlikin, v
Rožni dolini ali na Tržaški cesti,
išče mirna stranka. Plača event.
za pol leta v naprej. Ponudbe na
upravo tega lista pod »Suho sta-
novanje 2256«.

Odlični

šlezijski premož
in koks, promptno iz skladišča
ter trboveljski premož dobavlja
Čebin, Wolfova 1, tel. 2756
92/T

Prodaj

stara ANTIČNO POHIŠTVO Bie-
dermayer barok, miza z zvezdo
vdelana, divan, šest stolov, omara
z ogledalom (Spiegelkasten). Na-
slov pove upravo tega lista. 2272

30.000 Din posojila

in nekaj najemnine plačam za sta-
novanje dveh sob in kuhinje. —
Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe
na upravo tega lista pod »Snažno
2254«.

Uradnica

vestna knjigovodinja, zlasti urna
pisarka na stroj, perfektna hrvat-
ska in nemška korespondentinja,
dobra stilistka ter večša nemške
ali hrvatske stenografije, se takoj
išče za Sušak. Samo prvostne,
spretno, okretne moči naj pošljejo
ponudbe na upravnštvo »Slov.
Naroda« pod »Uradnica 2257«.

Snežne čevlje in caloze

sprejema v popravilo trdka
Matija Trebar, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 6.
108/T

Uspeh za poslovanje v Dalmaciji!

V mestu Omišu
Dalmacija, mesto poletnih kopa-
lišč, napredaj pri morju 2 skro
novi štirinadstropni hiši, prikladni
za »Pension«. Uspeh stalen. —
Prodajna cena zelo povoljna. —
Pobližje informacije daje Agenta-
ra A. Ljubič, Split, Iza Lože br. 4.
2319

Hišo

s 5 stanovanji v Ljubljani radi
odsnosti prodam pod ugodnimi
pogoji. Vprašanja: Guštan, pošt-
ni predal 2. 2320

Iščemo družabnika

s 150.000 Din kapitala za brez-
konkurenčno podjetje. Resni re-
fektanti naj stavijo cenjene po-
nudbe pod Družabnik/2322 na
upravo »Slov. Naroda«.

Žago

polnojarjemnico s krožno žago, v
najboljšem stanju, še skoro novo,
vsled bolezni ugodno prodam.
Zelo prometna kralj v vnožju
bogatih gozdov; vodna moč okrog
60 konjskih sil. Les k žagi se lah-
ko splava po vodi, istotako od-
plavi rezan les po vodi ali pa po
železnici. Poleg žage oddam tudi
po dnevni ceni večjo množino
okroglega lesa, da se lahko takoj
prične z obratom. Ponudbe na
upravo »Slov. Naroda« pod »Ža-
ga«/2323.

Objava.

V ponedeljek 26. t. m. **otvarja se zopet**
trgovina s čevlji kakor tudi čevljarna
v Selenburgovi ulici 1 (preje Fr. Szantner).
Sprejemajo se kakor preje naročila po
meri in vsa druga popravila po znatno
znižani ceni. Vsa dela vrše tudi nadalje bivši na-
stavljenec prejnjega trdku.

Zahvala.

V naši težki bolesi vsled nenadne izgube našega nad vse
ljubljenega soproga, očeta in starega očeta

Antona Mülleria st.

veletrgovca, posestnika i. t. d.

smo prejeli mnogo dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša ne-
izmerno žalost. Posebno zahvalo smo dolžni g. župniku Fr. Ber-
niku in dekanu Laurenčiču za tolažilne obiske, gg. primariju dr.
Ivanu Jenku in dr. Mat. Hočevanju za njih veliki trud, kot tudi
vsem darovalcem prekrasnih vencev in vsem, ki so nam izra-
zili sožalje.

Zahvala bodi tudi domžalski godbi in gasilnim društvom
Domžale in Stob, kot tudi vsem, ki so blagega pokojnika sprem-
ljali pri pogrebu.

Domžale, 24. novembra 1928.

13560

Žalujoča rodbina Müller.